

คำถาม-คำตอบ

เกี่ยวกับประเด็นในทางปฏิบัติของ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการ ที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (ปรับปรุง 2565)

ความเป็นมา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (“สภาวิชาชีพบัญชี”) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (ปรับปรุง 2565) (“IFRS for NPAEs”) ซึ่งกำหนดให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลารายงานที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นไปนั้น โดยการปรับปรุง IFRS for NPAEs ยึดหลักสำคัญ 3 เรื่อง คือ “การทำให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น การคงความง่ายในทางปฏิบัติ และการเพิ่มทางเลือกในวิธีปฏิบัติทางบัญชี” เพื่อให้กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ในประเทศไทยสามารถใช้ IFRS for NPAEs ฉบับเดียวกันนี้ในการจัดทำ “รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ” ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

ในการนี้ ภายหลังจากการประกาศใช้ IFRS for NPAEs คณะอนุกรรมการศึกษาการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมาปฏิบัติใช้ (คณะอนุกรรมการฯ) ภายได้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ได้รวบรวมประเด็นคำถามจากผู้นำ IFRS for NPAEs ไปถือปฏิบัติ และจัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อประโยชน์ สร้างความชัดเจนและเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปถือปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เอกสารฉบับนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง IFRS for NPAEs แต่อย่างใด

คำถาม-คำตอบฉบับนี้ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของ IFRS for NPAEs ผู้นำไปถือปฏิบัติต้องอ่านควบคู่กับมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับดังกล่าว และมาตรฐานการรายงานทางการเงินในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ เอกสารฉบับนี้จะมีคำถาม-คำตอบทั้งหมด 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. กิจการนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภท “เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (เงินฝากประจำ)” กิจการควรแสดงรายการเงินลงทุนดังกล่าวในงบการเงินอย่างไร

คำตอบ

การแสดงรายการ “เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (เงินฝากประจำ)” เป็นรายการใดในงบการเงินนั้น กิจการควรพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ให้พิจารณาว่าเงินฝากประจำดังกล่าวเข้าเงื่อนไขครบทุกข้อดังนี้หรือไม่

- โดยทั่วไปเป็นเงินลงทุนระยะสั้น เช่น มีระยะเวลาครบกำหนด 3 เดือนหรือน้อยกว่านับจากวันที่ได้มา
- มีสภาพคล่องสูง ซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้ กล่าวคือ จำนวนเงินสดที่จะได้รับนั้นทราบได้ ณ การลงทุนเมื่อเริ่มแรก
- มีความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่า และ
- ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการจ่ายชำระภาระผูกพันระยะสั้นมากกว่าเพื่อการลงทุนหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

(หากตอบว่า “ใช่ เข้าเงื่อนไขครบทุกข้อ” เงินฝากประจำดังกล่าวถือเป็น “รายการเทียบเท่าเงินสด”)

(2) หากข้อ (1) ตอบว่า “ไม่ใช่” ต้องมาพิจารณาเพิ่มเติมดังนี้

ให้พิจารณาว่าเงินฝากประจำดังกล่าวมีข้อจำกัดในการเบิกถอน (กล่าวคือ ไม่สามารถถอนได้) หรือไม่ เช่น นำไปใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ยืมและไม่สามารถถอนได้ ถ้ารายการดังกล่าวมีข้อจำกัดในการเบิกถอนจะถือเป็น “สินทรัพย์อื่น” โดยการจัดประเภทเป็นหมุนเวียนหรือไม่หมุนเวียนนั้น ให้พิจารณาตามกำหนดเวลาของข้อจำกัดในการเบิกถอน (ดูย่อหน้าที่ 6.4 ของ TFRS for NPAEs)

ด้วย TFRS for NPAEs ไม่ได้ให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับเงินฝากประจำไว้ ดังนั้น กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.5 ของ TFRS for NPAEs ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มิได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับรายการค้า เหตุการณ์หรือสถานการณ์อื่น

เป็นการเฉพาะ กิจการต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยอ้างอิง และพิจารณาการใช้นโยบายการบัญชีจากแหล่งต่าง ๆ ตามลำดับ” ซึ่งในกรณีนี้พบว่า “มีข้อกำหนดและแนวปฏิบัติที่ระบุไว้สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องคลึงกัน (อ้างอิงย่อหน้าที่ 5.5.1)” กล่าวคือ การลงทุนในเงินฝากประจำนั้น โดยปกติแล้ววัตถุประสงค์หลักของกิจการคือการลงทุนเพื่อเพิ่มความมั่งคั่งไม่ว่าจะอยู่ในรูปของส่วนแบ่งที่จะได้รับ (เช่น ดอกเบี้ย) หรือในรูปของประโยชน์อื่นที่กิจการได้รับ (เช่น การดำเนินการทางการค้า) ตามย่อหน้าที่ 9.1 ของบทที่ 9 เรื่อง เงินลงทุน ดังนั้นการลงทุนในเงินฝากประจำดังกล่าวจึงเข้านิยามของ “เงินลงทุน” ในลักษณะหนึ่ง โดยสามารถแสดงรายการเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน (เช่น เงินลงทุนชั่วคราว) หรือสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (เช่น เงินลงทุนระยะยาว) ทั้งนี้ ให้พิจารณาเรื่องหมุนเวียน/ไม่หมุนเวียนตามย่อหน้าที่ 4.8.1 ของบทที่ 4 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน

1 an investment normally qualifies as a cash equivalent only when it has a short maturity of, say, three months or less from the date of acquisition.

ตัวอย่างการนำไปท้อปฏิบัติ

เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับเงินฝากประจำ	การแสดงรายการ ในงบการเงิน	เหตุผล
กรณีที่ 1: กิจการมีเงินฝากประจำ จำนวน 1 ล้านบาท <ul style="list-style-type: none"> - อัตราดอกเบี้ย 1.17% ต่อปี - ระยะเวลาในการฝาก 3 เดือน นับจากวันที่ได้มา - หากถอนก่อนกำหนดจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ย 0.30% ต่อปี - มีวัตถุประสงค์หลักคือใช้หมุนเวียนในธุรกิจ 	รายการเทียบเท่าเงินสด	เข้านิยามรายการเทียบเท่าเงินสด (ย่อหน้าที่ 6.2) เนื่องจากมีระยะเวลาครบกำหนดในระยะสั้น (3 เดือนหรือน้อยกว่านับจากวันที่ได้มา) อีกทั้งเงินฝากประจำดังกล่าวมีสภาพคล่องสูง พร้อมทั้งจะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้ และถึงแม้การถอนก่อนครบกำหนดจะได้รับอัตราดอกเบี้ยปรับลด แต่ถือว่ามีความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่า และกิจการตั้งใจถือไว้เพื่อใช้หมุนเวียนในธุรกิจ
กรณีที่ 2: กิจการมีเงินฝากประจำ จำนวน 100 ล้านบาท <ul style="list-style-type: none"> - อัตราดอกเบี้ย 1.25% ต่อปี - ระยะเวลาในการฝาก 15 เดือน (ซึ่งจะครบกำหนดอีก 2 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน) - หากถอนก่อนกำหนดจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ย 0.30% ต่อปี - มีวัตถุประสงค์หลักคือหวังผลตอบแทนจากดอกเบี้ย - ไม่มีข้อจำกัดในการเบิกถอน 	เงินลงทุนชั่วคราว	ไม่เข้านิยามรายการเทียบเท่าเงินสด (ย่อหน้าที่ 6.2) เนื่องจากมีระยะเวลาครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน นับจากวันที่ได้มา (ไม่ใช่นับจากวันที่สิ้นรอบระยะเวลา รายงาน) และมีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ามากเพราะถ้าถอนก่อนกำหนดจะได้รับดอกเบี้ยเพียง 0.30% ต่อปี และการลงทุนนี้ กิจการหวังผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ย ดังนั้นจึงแสดงเป็น “เงินลงทุนชั่วคราว” (ย่อหน้าที่ 9.1 และ 4.9.2) เพราะจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ภายใน 12 เดือน หลังจากรอบระยะเวลารายงาน (ครบกำหนดอีก 2 เดือน) จึงจัดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน
กรณีที่ 3: กิจการมีเงินฝากประจำ จำนวน 0.5 ล้านบาท <ul style="list-style-type: none"> - อัตราดอกเบี้ย 2% ต่อปี - ระยะเวลาในการฝาก 24 เดือน (ซึ่งจะครบกำหนดอีก 10 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน) - มีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ยืมระยะสั้นที่ไม่สามารถต่ออายุสินเชื่อ (Roll over) และไม่สามารถถอนเงินฝากดังกล่าวได้ หมายเหตุ: ย่อหน้าที่ 6.4 กำหนดว่า “มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้กิจการแสดงเงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกถอนเป็นสินทรัพย์อื่น โดยจัดประเภทเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนหรือไม่หมุนเวียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำหนดเวลาของข้อจำกัดในการเบิกถอน”	“สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เช่น เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน เงินลงทุนชั่วคราวที่มีภาระค้ำประกัน” พร้อมเปิดเผยข้อจำกัดในการเบิกถอนในหมายเหตุประกอบงบการเงิน	ไม่เข้านิยามรายการเทียบเท่าเงินสด (ย่อหน้าที่ 6.2) เนื่องจากมีระยะเวลาครบกำหนดเกินกว่า 3 เดือน และการลงทุนนี้มีข้อจำกัดในการเบิกถอน (เพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ยืมระยะสั้นและไม่สามารถถอนได้) ย่อหน้าที่ 6.4) จึงถือเป็นสินทรัพย์อื่น แต่กิจการจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ภายใน 12 เดือน หลังจากรอบระยะเวลารายงานจึงจัดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน โดยแสดงรายการในบรรทัด “สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น”

รู้หรือไม่: มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กิจการ PAEs ต้องถือปฏิบัติ นั้น เงินสด/ เงินฝากธนาคาร/ เงินฝากประจำถือว่าเป็นสินทรัพย์ทางการเงินประเภทหนึ่ง ซึ่งกิจการต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

2. กิจการต้องรับรู้ “ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้น” ของสัญญาประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สัญญาก่อสร้างด้วยหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

เนื่องด้วยย่อหน้าที่ 20.18 ของบทที่ 20 เรื่อง สัญญา ก่อสร้าง กำหนดไว้ว่า “เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ต้นทุน การก่อสร้างทั้งสิ้นจะสูงกว่ารายได้ค่าก่อสร้างทั้งสิ้น กิจการต้อง รับรู้ขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นค่าใช้จ่ายทันที” จึงทำให้ผู้นำ TFRS for NPAEs ไปถือปฏิบัติเกิดข้อสงสัยว่าแล้วกรณีของ สัญญาประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สัญญาก่อสร้างนั้น กิจการต้องรับรู้ ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันเป็นค่าใช้จ่าย ทันทีด้วยหรือไม่

ลักษณะของสัญญาในย่อหน้าข้างต้น โดยความหมายแล้ว สัญญาดังกล่าว คือ “สัญญาที่สร้างภาระ (Onerous contracts)” ซึ่งถือเป็น “ประมาณการหนี้สิน” ประเภทหนึ่ง เนื่องจากเป็น หนี้สินหรือภาระผูกพันปัจจุบันที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะ เวลาหรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ ตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 16.1 ของ TFRS for NPAEs

ดังนั้น กิจการต้องรับรู้ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งเกิด จากต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากการปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุ ไว้ภายใต้สัญญามีจำนวนสูงกว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะ ได้รับของสัญญาทุกประเภทเป็นประมาณการหนี้สินและ ค่าใช้จ่ายทันที เมื่อเข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการครบทุกข้อ (จำนวน 3 ข้อ) ตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 16.6 ของ TFRS for NPAEs และต้องวัดมูลค่าด้วยประมาณการที่ดีที่สุด ตามที่กำหนด ไว้ในย่อหน้าที่ 16.12 ถึง 16.13 ของ TFRS for NPAEs

รู้หรือไม่:

(**อ้างถึงย่อหน้าที่ 10 และ 66 ถึง 69 ของมาตรฐาน การบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจ เกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น)

****สัญญาที่สร้างภาระ (Onerous contracts)**

หมายถึง สัญญาที่ก่อให้เกิดต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากการ ปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุไว้ภายใต้สัญญา ซึ่งต้นทุน ดังกล่าวมีจำนวนสูงกว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะ ได้รับจากสัญญานั้น โดยต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ภายใต้สัญญา สะท้อนถึงต้นทุนสุทธิที่ต่ำที่สุดในการยกเลิกสัญญา ซึ่งคือ มูลค่าระหว่าง (1) และ (2) แล้วแต่ว่าต้นทุนใดจะต่ำกว่า

(1) ต้นทุนการปฏิบัติตามสัญญา (Cost of Fulfilling a Contract) ซึ่งเป็นต้นทุนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสัญญานั้น ประกอบด้วย ต้นทุนส่วนเพิ่ม (เช่น ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ ทางตรง) และการปันส่วนต้นทุนอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง (เช่น การปันส่วนค่าเสื่อมราคา) และ

(2) ค่าชดเชยหรือค่าปรับที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตาม ตามสัญญา

ตัวอย่างของสัญญาที่สร้างภาระ เช่น สัญญาสั่งซื้อสินค้า ล่วงหน้าที่ยกเลิกไม่ได้ซึ่งมีราคาซื้อในสัญญาสูงกว่ามูลค่าสุทธิ ที่จะได้รับของสินค้า ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน สัญญาเช่า ดำเนินงานที่สร้างภาระแก่กิจการ เป็นต้น

ตัวอย่างการนำไปถือปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ 1

กิจการประกอบธุรกิจผลิตสินค้า โดยได้ทำสัญญาเช่าโรงงานสำหรับผลิตสินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน ทั้งนี้ ในระหว่างเดือนธันวาคม 25x6 กิจการได้ทำการย้ายโรงงานสำหรับผลิตสินค้าไปยังโรงงานแห่งใหม่ โดยสัญญาเช่าโรงงานเดิมยังมีอายุสัญญาเช่าคงเหลืออีก 4 ปี ซึ่งเป็นสัญญาเช่าที่บอกเลิกไม่ได้และสัญญาไม่อนุญาติให้เช่าช่วงได้ ทั้งนี้ หากทำการยกเลิกสัญญา กิจการต้องจ่ายค่าปรับจากการยกเลิกโดยคิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 5 เท่าของค่าเช่าต่อปี

ในกรณีข้างต้นนี้ “สัญญาเช่าดำเนินงานนี้ถือเป็นสัญญาที่สร้างภาระ” เนื่องจากกิจการมีค่าเช่าคงเหลือที่ต้องชำระอีกเป็นระยะเวลา 4 ปี ซึ่งกิจการไม่สามารถหลีกเลี่ยงค่าเช่าดังกล่าวได้ (เป็นสัญญาเช่าที่บอกเลิกไม่ได้) และกิจการก็ไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจใด ๆ จากสัญญานั้นอีก (สัญญาไม่อนุญาติให้เช่าช่วงได้) ดังนั้น ในปี 25x6 กิจการต้องรับรู้ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งเกิดจากต้นทุนการให้บริการตามสัญญาที่ระบุไว้ภายใต้สัญญาที่มีจำนวนสูงกว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับเป็นประมาณการหนี้สินและค่าใช้จ่ายทันที เมื่อเข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการครบทุกข้อ (จำนวน 3 ข้อ) (ตามย่อหน้าที่ 16.6 ของ TFRS for NPAEs)

1. มีภาวะผูกพันปัจจุบันซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต :

เหตุการณ์ในอดีตที่ทำให้เกิดภาวะผูกพันคือ “การที่กิจการทำสัญญาเช่า” ซึ่งก่อให้เกิดภาวะผูกพันตามกฎหมายขึ้น

2. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อกิจการเพื่อจ่ายชำระภาวะผูกพันดังกล่าว :

เนื่องด้วยสัญญาเช่านี้เป็นสัญญาเช่าที่บอกเลิกไม่ได้และไม่อนุญาติให้เช่าช่วงได้ถือเป็นสัญญาที่สร้างภาระ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อกิจการเพื่อจ่ายชำระภาวะผูกพันดังกล่าว

3. สามารถประมาณจำนวนของภาวะผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ :

ภาวะผูกพันของกิจการคือค่าเช่าคงเหลือที่ต้องชำระอีกเป็นระยะเวลา 4 ปี ซึ่งกิจการไม่สามารถหลีกเลี่ยงค่าเช่าดังกล่าวได้ และค่าเช่าคงเหลือดังกล่าวต่ำกว่าค่าปรับจากการยกเลิกสัญญาที่ต้องจ่ายถึง 5 เท่าของค่าเช่าต่อปี

ดังนั้น ในกรณีที่กิจการมีสัญญาที่สร้างภาระ กิจการต้องรับรู้และวัดมูลค่าภาวะผูกพันในปัจจุบัน ซึ่งเกิดจากสัญญานั้นเป็น “ประมาณการหนี้สิน” โดยต้องบันทึกตามจำนวนค่าเช่าคงเหลือที่ต้องชำระอีกเป็นระยะเวลา 4 ปีซึ่งถือเป็นประมาณการหนี้สินที่ดีที่สุดตามย่อหน้าที่ 16.12 ถึง 16.13

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 25x6 กิจการได้ทำสัญญาซื้อสินค้าล่วงหน้าแบบยกเลิกไม่ได้ (Non-cancelable Purchase Commitment) โดยตกลงที่จะซื้อสินค้าในราคา 100,000 บาท โดยมีกำหนดรับสินค้าในวันที่ 15 มกราคม 25x7 เนื่องจากกิจการได้ทำสัญญาขายล่วงหน้าแบบยกเลิกไม่ได้กับลูกค้าไว้ แต่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6 ซึ่งเป็นวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าประเภทเดียวกันเท่ากับ 80,000 บาท จึงจะทำให้เห็นว่ากิจการมีภาระที่เกิดขึ้นก่อนวันที่จะได้รับสินค้าจริง

กิจการต้องบันทึกผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิกไม่ได้เป็นประมาณการหนี้สินและค่าใช้จ่ายทันที เมื่อเข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการครบทุกข้อ (จำนวน 3 ข้อ) (ตามย่อหน้าที่ 16.6 ของ TFRS for NPAEs)

ตัวอย่างที่ 2 (ต่อ)

1. มีภาวะผูกพันปัจจุบันซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต :

เหตุการณ์ในอดีตที่ทำให้เกิดภาวะผูกพันคือ “การที่กิจการทำสัญญาซื้อสินค้าล่วงหน้าแบบยกเลิไม่ได้” ซึ่งก่อให้เกิดภาวะผูกพันตามกฎหมายขึ้น

2. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อกิจการเพื่อจ่ายชำระภาวะผูกพันดังกล่าว :

เนื่องด้วยสัญญาซื้อสินค้าล่วงหน้าไม่สามารถยกเลิกได้ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อกิจการเพื่อจ่ายชำระภาวะผูกพันดังกล่าว

3. สามารถประมาณจำนวนของภาวะผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ :

ภาวะผูกพันของกิจการคือราคาของสินค้าที่ลดลง โดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่า “ราคาที่ตกลงกันตามสัญญา” กับ “มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าประเภทเดียวกัน” เป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท (100,000 - 80,000 บาท) ซึ่งกิจการไม่สามารถหลีกเลี่ยงรายการดังกล่าวได้

ดังนั้น กิจการต้องบันทึกผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิไม่ได้ จำนวน 20,000 บาท พร้อมกับบันทึกบัญชีประมาณการหนี้สินจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิไม่ได้ด้วยจำนวนเงินเดียวกัน รายละเอียดการบันทึกบัญชี มีดังนี้

เดบิต ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิไม่ได้ (ต้นทุนขาย)	20,000
เครดิต ประมาณการหนี้สินจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิไม่ได้	20,000

กรณีที่ 1

ต่อมาในวันที่ 15 มกราคม 25x7 กิจการได้รับสินค้าเรียบร้อยแล้ว โดยในวันดังกล่าว มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ เท่ากับ 65,000 บาท กิจการต้องบันทึกบัญชีซื้อหรือบัญชีสินค้าคงเหลือด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับและบันทึกบัญชีผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิไม่ได้เพิ่มเติมอีก 15,000 บาท (80,000 - 65,000 บาท) เพื่อไม่ให้สินค้าคงเหลือแสดงมูลค่าสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ รายละเอียดการบันทึกบัญชี มีดังนี้

แบบที่ 1

เดบิต ซื้อ/ สินค้าคงเหลือ	65,000
ประมาณการหนี้สินจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิไม่ได้	20,000
ผลขาดทุนจากการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ (ต้นทุนขาย)	15,000
เครดิต เงินสด/ เจ้าหนี้การค้า	100,000

แบบที่ 2

เดบิต ซื้อ/ สินค้าคงเหลือ	80,000
ประมาณการหนี้สินจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิไม่ได้	20,000
ผลขาดทุนจากการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ (ต้นทุนขาย)	15,000
เครดิต ค่าเพื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	15,000
เงินสด/ เจ้าหนี้การค้า	100,000

ตัวอย่างที่ 2 (ต่อ)

กรณีที่ 2

หากในวันที่ 15 มกราคม 25x7 กิจการได้รับสินค้าเรียบร้อยแล้ว โดยในวันดังกล่าว มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ เท่ากับ 100,000 บาท กิจการต้องบันทึกบัญชีซื้อหรือบัญชีสินค้าคงเหลือด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ และกลับรายการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิกไม่ได้ ออก เพื่อให้สินค้าคงเหลือแสดงมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ รายละเอียดการบันทึกบัญชี มีดังนี้

เดบิต	ซื้อ/ สินค้าคงเหลือ	100,000	
	ประมาณการหนี้สินจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิกไม่ได้	20,000	
เครดิต	เงินสด/ เจ้าหนี้การค้า		100,000
	ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาสั่งซื้อที่ยกเลิกไม่ได้ (ต้นทุนขาย)		20,000

ตัวอย่างที่ 3

กิจการ A ประกอบธุรกิจการให้บริการรับ-ส่งพนักงาน โดยกิจการจะทำสัญญาการให้บริการกับลูกค้าทุกรายแบบระยะสั้น (ไม่เกิน 3 เดือน) เนื่องจากความผันผวนของค่าน้ำมัน และความไม่แน่นอนในเรื่องของปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม กิจการมีปริมาณรถรับ-ส่งเพียง 4 คัน และจำนวนพนักงานขับรถที่จำกัดจึงทำให้ไม่เพียงพอต่อจำนวนลูกค้าของกิจการ ดังนั้นกิจการ A จึงว่าจ้างผู้รับจ้างช่วงรายอื่น (Outsource) เข้ามาดำเนินการแทน ซึ่งกิจการ A และผู้รับจ้างช่วงจะทำสัญญาว่าจ้างซึ่งสัญญาดังกล่าวจะสามารถจับคู่ได้ 1 ต่อ 1 กับสัญญาการให้บริการกับลูกค้าของกิจการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม รายละเอียดของสัญญาการให้บริการกับลูกค้าและสัญญาว่าจ้างที่ยังคงค้าง มีรายละเอียดของรายการ ดังนี้

สัญญา	มูลค่าตามสัญญา (บาท)			
	สัญญาที่ 1	สัญญาที่ 2	สัญญาที่ 3	สัญญาที่ 4
สัญญาการให้บริการกับลูกค้า (รายได้)	1,500,000	1,000,000	450,000	700,000
สัญญาว่าจ้าง (ต้นทุน)	1,420,000	850,000	380,000	660,000
กำไรจากการให้บริการ	80,000	150,000	70,000	40,000

ตัวอย่างที่ 3 (ต่อ)

โดยตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม ผู้รับจ้างช่วงขอเพิ่มค่าบริการจากที่กำหนดไว้เดิมอีกร้อยละ 8 ของมูลค่าตามสัญญาว่าจ้าง เนื่องจาก (1) การปรับเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและค่าใช้จ่ายในการดูแลรถรับ-ส่ง (2) การเปลี่ยนเส้นทางการเดินทางเนื่องจากเส้นทางเดิมมีการปิดปรับปรุงชั่วคราว การขอเพิ่มค่าบริการจากผู้รับจ้างช่วงข้างต้นนั้นกิจการ ก ไม่สามารถขอเรียกเก็บค่าบริการส่วนที่เพิ่มกับลูกค้า และสัญญากับผู้รับจ้างช่วงรายเดิมกำหนดว่าไม่อนุญาตให้หาผู้รับจ้างช่วงรายอื่นมาให้บริการทดแทนได้ นอกจากนี้ หากกิจการ ก ไม่สามารถให้บริการกับลูกค้าตามที่ระบุไว้ในสัญญา จะมีค่าชดเชยที่ต้องจ่ายให้กับลูกค้าจากที่กำหนดไว้เดิมอีกร้อยละ 5 ของมูลค่าตามสัญญาการให้บริการกับลูกค้าทั้งหมด

สัญญา	มูลค่าตามสัญญา (บาท)			
	สัญญาที่ 1	สัญญาที่ 2	สัญญาที่ 3	สัญญาที่ 4
(1) ต้นทุนการปฏิบัติตามสัญญา				
สัญญาการให้บริการกับลูกค้า (รายได้)	1,500,000	1,000,000	450,000	700,000
ต้นทุนการปฏิบัติตามสัญญาภายหลังการปรับราคา**	1,533,600	918,000	410,400	712,800
ต้นทุนสูงกว่ารายได้	33,600	-	-	12,800
(2) ค่าชดเชยหรือค่าปรับ				
ค่าชดเชยหรือค่าปรับ**	75,000	50,000	22,500	35,000
สร้างภาระให้แก่กิจการทำให้เกิดประมาณการหนี้สินหรือไม่?	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่	ใช่
ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญา	33,600	-	-	12,800

**แสดงการคำนวณ

ต้นทุนการปฏิบัติตามสัญญาภายหลังการปรับราคา** = สัญญาว่าจ้าง (ต้นทุน) × 1.08

ค่าชดเชยหรือค่าปรับ** = สัญญาการให้บริการกับลูกค้า (รายได้) × 0.05

ในกรณีข้างต้นนี้ “สัญญาที่ 1 และ 4 นี้สร้างภาระแก่กิจการ” เนื่องจากกิจการมีต้นทุนในการดำเนินการทั้งสิ้นสูงกว่ารายได้จากการให้บริการทั้งสิ้น (ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ) ดังนั้น กิจการต้องรับรู้ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาว่าจ้างที่ยกเลิกไม่ได้ ของสัญญาที่ 1 และ 4 เป็นประมาณการหนี้สินและค่าใช้จ่ายทันที เมื่อเข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการครบทุกข้อ (ตามย่อหน้าที่ 16.6 ของ TFRS for NPAs)

1. มีภาระผูกพันปัจจุบันซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต:

เหตุการณ์ในอดีตที่ทำให้เกิดภาระผูกพันคือ “การทำสัญญาการให้บริการกับลูกค้า และสัญญาว่าจ้าง” ซึ่งก่อให้เกิดภาระผูกพันตามกฎหมายขึ้น

2. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อกิจการเพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันดังกล่าว:

เนื่องด้วยสัญญาที่ 1 และ 4 เป็นสัญญาที่ยกเลิกไม่ได้และผู้รับจ้างช่วงรายเดิมไม่อนุญาตให้หาผู้รับจ้างช่วงรายใหม่ได้ถือเป็นสัญญาที่สร้างภาระ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อกิจการเพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันดังกล่าว

3. สามารถประมาณจำนวนของภาระผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ:

ภาระผูกพันของกิจการคือส่วนที่เกินของสัญญาว่าจ้างกับสัญญาการให้บริการกับลูกค้า ซึ่งกิจการไม่สามารถหลีกเลี่ยงต้นทุนดังกล่าวได้ และต้นทุนดังกล่าวมีมูลค่าต่ำกว่าค่าชดเชยที่ต้องจ่ายให้กับลูกค้ากรณีไม่สามารถให้บริการกับลูกค้าตามที่ระบุไว้ในสัญญาได้

ตัวอย่างที่ 3 (ต่อ)

ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม กิจการต้องบันทึกผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาดังกล่าว จำนวน 46,400 บาท (สัญญาที่ 1 = 33,600 บาท และสัญญาที่ 4 = 12,800 บาท) พร้อมกับบันทึกบัญชีประมาณการหนี้สินจากสัญญาที่ยกเลิกไม่ได้ด้วยจำนวนเงินเดียวกัน รายละเอียดการบันทึกบัญชี มีดังนี้

เดบิต ผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสัญญาที่ยกเลิกไม่ได้	46,400	
เครดิต ประมาณการหนี้สินจากสัญญาที่ยกเลิกไม่ได้		46,400

3. กรณีที่กิจการมีการเจรจาเปลี่ยนแปลง “เงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืม” กับผู้ให้กู้ (เช่น สถาบันการเงิน) กิจการต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขนี้ อย่างไร

คำตอบ

เนื่องด้วยสถานะเศรษฐกิจ ณ ปัจจุบันที่ค่อนข้างซบเซาส่งผลให้หลายกิจการไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ได้ จึงส่งผลกระทบต่อการจ่ายชำระคืนเงินกู้ของกิจการให้กับผู้ให้กู้ (โดยเฉพาะกับสถาบันการเงิน) ดังนั้น หลายกิจการจึงได้มีการตกลงร่วมกันกับผู้ให้กู้ในการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมใหม่ เช่น การขยายระยะเวลาการจ่ายชำระคืนหนี้ออกไป การลดอัตราดอกเบี้ยสำหรับอายุที่เหลืออยู่ การหยุดการจ่ายชำระคืนหนี้ชั่วคราว เป็นต้น จากตัวอย่างของเหตุการณ์ข้างต้นจึงมีประเด็นสอบถามจากผู้นำ TFRS for NPAEs ไปถือปฏิบัติว่ากิจการต้องถือปฏิบัติอย่างไรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมนี้ เนื่องจากมูลค่าของหนี้สิน (เงินกู้ยืม) ที่เคยรับรู้ไว้มีการเปลี่ยนแปลง

ในทางปฏิบัตินั้น TFRS for NPAEs ไม่ได้ให้ข้อกำหนดในกรณีที่เกิดการมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมไว้ ดังนั้น กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.5 ของ TFRS for NPAEs ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับรายการค้าเหตุการณ์หรือสถานการณ์อื่นเป็นการเฉพาะ กิจการต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยอ้างอิง และพิจารณาการใช้นโยบายการบัญชีจากแหล่งต่าง ๆ ตามลำดับ” ในกรณีนี้คือ กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.5.2 กล่าวคือ “การใช้ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลในงบการเงิน คำนิยามและการรับรู้รายการ และการวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน ที่ระบุไว้ในกรอบแนวคิดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้”

กิจการต้องปรับปรุงรายการตามนโยบายการบัญชีที่เลือกไว้อย่างเหมาะสม พร้อมเปิดเผยข้อมูลนโยบายการบัญชีดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่เหมาะสมกับเรื่องดังกล่าว กิจการต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไปพร้อมด้วย (ดูย่อหน้าที่ 3.15)

ตัวอย่างของนโยบายการบัญชีที่กิจการอาจเลือกใช้ในกรณีที่กิจการมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืม เช่น

วิธีที่ 1

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมนั้น โดยปกติจะทำให้เกิดการลดลงของหนี้สิน (เข้านิยาม “รายได้” ตามย่อหน้าที่ 3.20.1) หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน (เข้านิยาม “ค่าใช้จ่าย” ตามย่อหน้าที่ 3.20.2) ซึ่งเป็นไปตามนิยามและหลักการรับรู้รายการที่ระบุไว้ในย่อหน้าข้างต้นของบทที่ 3 เรื่อง กรอบแนวคิด สำหรับการวัดมูลค่าของรายการนั้นเนื่องจากเงินกู้ยืมมีเรื่องของมูลค่าเงินตามเวลาเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะระยะเวลาการกู้ยืมมากกว่า 1 ปี ดังนั้น กิจการจึงควรใช้เกณฑ์ “มูลค่าปัจจุบัน” (ตามย่อหน้าที่ 3.22.4) ในการแสดงมูลค่าของหนี้สินใหม่นั้น เพื่อให้ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เว้นแต่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ

ดังนั้น กิจการบันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่เป็นรายการกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนทันที โดยแสดงไว้เป็นรายได้อื่นหรือค่าใช้จ่ายอื่น ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลกระทบคือผลต่างระหว่าง (1) จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม กับ (2) มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิม

หมายเหตุ: อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม อาจหมายถึง อัตราอื่นที่ให้ผลไม่แตกต่างจากวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงอย่างมีสาระสำคัญ

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่

วิธีที่ 2

หลักการเหมือนกันกับวิธีที่ 1 ทั้งนี้ แตกต่างกันในเรื่องของการลดลงของหนี้สิน (เข้านิยาม “รายได้” ตามย่อหน้าที่ 3.20.1) หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน (เข้านิยาม “ค่าใช้จ่าย” ตามย่อหน้าที่ 3.20.2) นั้น ให้ถือว่าการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าวก่อให้เกิด “สัญญาเงินกู้ยืมฉบับใหม่” ขึ้น ดังนั้น กิจการต้องหาอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงใหม่ของสัญญาเงินกู้ยืมฉบับใหม่สำหรับการรับรู้รายการและการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้จนถึงวันครบกำหนดของหนี้ตามเงื่อนไขใหม่

ดังนั้น กิจการบันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่เป็นรายการกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนทันที โดยแสดงไว้เป็นรายได้อื่นหรือค่าใช้จ่ายอื่น ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลกระทบคือผลต่างระหว่าง (1) จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่ กับ (2) มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิม

ตัวอย่างของนโยบายการบัญชีที่กิจการอาจเลือกใช้ในกรณีที่กิจการมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืม (ต่อ)

วิธีที่ 3 ไม่คิดลดจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่

หลักการคล้ายกับวิธีที่ 1 ผสมกับวิธีที่ 2 กล่าวคือ กิจการไม่นำเรื่องของมูลค่าปัจจุบันเข้ามาเกี่ยวข้องในการคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ ด้วยอาจไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ กิจการบันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ นับตั้งแต่วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้จนถึงวันครบกำหนดของหนี้ตามเงื่อนไขใหม่ โดย

หากจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิม กิจการต้องบันทึกดอกเบี้ยจ่ายโดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงใหม่ (อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง คือ อัตราคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่มีค่าเท่ากับมูลค่าตามบัญชีของหนี้) คุณด้วยมูลค่าตามบัญชีของหนี้ ณ วันเริ่มต้นของแต่ละงวด

ในกรณีกลับกัน หากจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิม กิจการต้องปรับมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิมให้เท่ากับจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคต และต้องบันทึกส่วนของหนี้สินที่ลดลงเป็นรายการกำไรในงบกำไรขาดทุนทันที โดยแสดงไว้เป็นรายได้อื่น กิจการต้องนำจำนวนเงินที่จ่ายในแต่ละงวดไปปรับลดกับมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินที่ค้างชำระโดยไม่ต้องบันทึกดอกเบี้ยจ่าย เว้นแต่ในสัญญาเงินกู้ยืมได้ระบุว่ากิจการจะต้องชำระหนี้ที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง หากเงื่อนไขบางประการที่ระบุไว้ได้เกิดขึ้น กิจการต้องรับรู้จำนวนหนี้ที่อาจเกิดขึ้นนั้นเป็นดอกเบี้ยจ่ายพร้อมกับบันทึกหนี้สินในงวดที่เข้าเงื่อนไข คือ (1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หนี้สินได้เกิดขึ้นแล้ว และ (2) มูลค่าของหนี้สินนั้นสามารถประมาณได้อย่างสมเหตุสมผล

หมายเหตุ

- จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ เป็นผลรวมของเงินทุกประเภทที่ลูกหนี้สัญญาว่าจะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ในอนาคต ตัวอย่างเช่น เงินต้น ดอกเบี้ย และดอกเบี้ยค้างจ่ายที่ลูกหนี้ต้องจ่ายชำระตามเงื่อนไขใหม่
- สำหรับทุกวิธี (วิธีที่ 1 – 3) การรับรู้รายการ “กำไรจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเงินกู้ยืมระยะยาว” นั้นจะมีความเหมาะสมหากกิจการไม่มีภาระใดที่ต้องปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่นั้นแล้ว แต่หากกิจการยังคงมีภาระผูกพันใดที่ต้องปฏิบัติตามสัญญา กิจการต้องรับรู้รายการดังกล่าวเป็นรายการ “กำไรหรือการรับรู้จากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่” เช่น กิจการอาจต้องจ่ายหนี้สินเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่กำหนดไว้หากไม่สามารถจ่ายคืนเงินต้นได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น ดังนั้น ณ วันที่ไม่มีภาระผูกพันที่ต้องปฏิบัติ กิจการจึงรับรู้เป็นรายการกำไรในงบกำไรขาดทุน โดยแสดงไว้เป็นรายได้อื่น

ตัวอย่างการนำไปปฏิบัติ

กรณีที่ 1

(มูลค่าปัจจุบันของ) จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิม

ตัวอย่างที่ 1: ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x5 ธนาคาร ก ได้ยินยอมให้ปรับเงื่อนไขการชำระหนี้ที่ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้ยืม (วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่) ซึ่งมียอดเงินต้นจำนวน 1,000,000 บาท ให้แก่บริษัท A จำกัด เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาทางการเงิน โดยมีรายละเอียดการปรับเงื่อนไขใหม่ ดังนี้

- ลดยอดเงินต้นของหนี้สินจาก 1,000,000 บาท เป็น 990,000 บาท
- ยืดเวลาชำระหนี้จากวันที่ 31 ธันวาคม 25x5 เป็น 31 ธันวาคม 25x9
- ลดอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ 4.50 เป็น 4.40
- อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิมคือร้อยละ 4.00 ต่อปี

ด้านลูกหนี้ (บริษัท A จำกัด)

วิธีที่ 1

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่

มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่

เงินต้น	990,000	บาท
ดอกเบี้ย (990,000 × 4 ปี × 4.40%)	174,240	บาท
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	<u>1,164,240</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคต (คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม ร้อยละ 4.00)	1,004,374	บาท
มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ (เงินต้น 1,000,000 บาท)	(1,000,000)	บาท
มูลค่าของหนี้สินใหม่สูงกว่าหนี้สินเก่า	<u>4,374</u>	บาท

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง⁽⁴⁾ 4.00%

(หน่วย: บาท)

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำมาลดมูลค่าตามบัญชีของหนี้	มูลค่าตามบัญชีของหนี้
31 ธ.ค. x5				1,004,374
31 ธ.ค. x6	43,560 ⁽¹⁾	40,175 ⁽²⁾	3,385 ⁽³⁾	1,000,989
31 ธ.ค. x7	43,560	40,040	3,520	997,469
31 ธ.ค. x8	43,560	39,899	3,661	993,808
31 ธ.ค. x9	43,560	39,752	3,808	990,000
31 ธ.ค. x9	<u>990,000</u>	-	-	-
	<u>1,164,240</u>	<u>159,866</u>	<u>14,374</u>	

หมายเหตุ: ตัวอย่างข้างต้นมีการปิดเศษเพื่อให้จ่ายต่อการทำความเข้าใจ

(1) $43,560 = 990,000 \times 4.40\%$ (2) $40,175 = 1,004,374 \times 4\%$ (3) $3,385 = 43,560 - 40,175$

(4) อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม (ก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข)

ตัวอย่างการนำไปท้อปฏิบัติ

ด้านลูกหนี้ (บริษัท A จำกัด)

วิธีที่ 2

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่

หากกิจการเลือกบันทึกบัญชีด้วยวิธีดังกล่าวนี้ ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ แสดงว่ากิจการมองว่าการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าวก่อให้เกิด “สัญญากู้ยืมเงินฉบับใหม่” ดังนั้น กิจการต้องหาอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่เพื่อนำมาคำนวณมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่

มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่		
เงินต้น	990,000	บาท
ดอกเบี้ย (990,000 x 4 ปี x 4.40%)	174,240	บาท
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	<u>1,164,240</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคต (คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่ ร้อยละ 4.10)	1,000,755	บาท
มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ (เงินต้น 1,000,000 บาท)	<u>(1,000,000)</u>	บาท
มูลค่าของหนี้สินใหม่สูงกว่าหนี้สินเก่า	<u>755</u>	บาท

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง⁽⁴⁾ 4.10%

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำมาลดมูลค่าตามบัญชีของหนี้	มูลค่าตามบัญชีของหนี้
				(หน่วย: บาท)
31 ธ.ค. x5				1,000,755
31 ธ.ค. x6	43,560 ⁽¹⁾	41,031 ⁽²⁾	2,529 ⁽³⁾	998,226
31 ธ.ค. x7	43,560	40,927	2,633	995,593
31 ธ.ค. x8	43,560	40,819	2,741	992,852
31 ธ.ค. x9	43,560	40,707	2,852	990,000
31 ธ.ค. x9	<u>990,000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	-
	<u>1,164,240</u>	<u>163,484</u>	<u>10,755</u>	

หมายเหตุ: ตัวอย่างข้างต้นมีการปิดเศษเพื่อให้่ายต่อการทำความเข้าใจ

⁽¹⁾ 43,560 = 990,000 x 4.40% ⁽²⁾ 41,031 = 1,000,755 x 4.10% ⁽³⁾ 2,529 = 43,560 - 41,031

⁽⁴⁾ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่ (สัญญากู้ยืมเงินฉบับใหม่)

ตัวอย่างการนำไปท้อปฏิบัติ

ด้านลูกหนี้ (บริษัท A จำกัด)

วิธีที่ 3 ไม่คิดลดจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่

เงินต้น	990,000	บาท
ดอกเบี้ย (990,000 x 4 ปี x 4.40%)	174,240	บาท
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	<u>1,164,240</u>	บาท
มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ (เงินต้น 1,000,000 บาท)	(1,000,000)	บาท
มูลค่าของหนี้สินใหม่สูงกว่าหนี้สินเก่า (ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายเพิ่ม)	<u>164,240</u>	บาท

หากจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิม แสดงว่ากิจการมีการจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มเติม ดังนั้น ลูกหนี้ต้องคำนวณหาอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ⁽⁴⁾ 4.12094%

(หน่วย: บาท)

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตรา ดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำมาลดมูลค่า ตามบัญชีของหนี้	มูลค่าตามบัญชี ของหนี้
31 ธ.ค. x5				1,000,000
31 ธ.ค. x6	43,560 ⁽¹⁾	41,209 ⁽²⁾	2,351 ⁽³⁾	997,649
31 ธ.ค. x7	43,560	41,112	2,448	995,201
31 ธ.ค. x8	43,560	41,012	2,548	992,653
31 ธ.ค. x9	43,560	40,907	2,653	990,000
31 ธ.ค. x9	<u>990,000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	-
	<u>1,164,240</u>	<u>164,240</u>	<u>10,000</u>	

หมายเหตุ: ตัวอย่างข้างต้นมีการปิดเศษเพื่อให้่ายต่อการทำความเข้าใจ

⁽¹⁾ 43,560 = 990,000 x 4.40% ⁽²⁾ 41,209 = 1,000,000 x 4.12094% ⁽³⁾ 2,351 = 43,560 - 41,209

⁽⁴⁾ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่ (สัญญากู้ยืมเงินฉบับใหม่) โดยคำนวณมาจาก Goal Seek function หรือ สูตร IRR ในโปรแกรม Microsoft Excel

รายละเอียดการบันทึกบัญชี

(หน่วย: บาท)			
ชื่อบัญชี	จำนวนเงินเดบิต (เครดิต)		
	วิธีที่ 1	วิธีที่ 2	วิธีที่ 3
วันที่ 31 ส.ค. 25x5 (วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่)			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเงินกู้ยืมระยะยาว	4,374	755	-
เครดิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	(1,004,374)	(1,000,755)	(1,000,000)
บันทึกการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ของเงินกู้ยืม			

วันที่ 31 ส.ค. 25x6 (วันแรกของการจ่ายดอกเบี้ย หลังจากวันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่)			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	3,385	2,529	2,351
ดอกเบี้ยจ่าย	40,175	41,031	41,209
เครดิต เงินสด	(43,560)	(43,560)	(43,560)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 1			

วันที่ 31 ส.ค. 25x7			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	3,520	2,633	2,448
ดอกเบี้ยจ่าย	40,040	40,927	41,112
เครดิต เงินสด	(43,560)	(43,560)	(43,560)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 2			

วันที่ 31 ส.ค. 25x8			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	3,661	2,741	2,548
ดอกเบี้ยจ่าย	39,899	40,819	41,012
เครดิต เงินสด	(43,560)	(43,560)	(43,560)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 3			

วันที่ 31 ส.ค. 25x9 (วันที่จ่ายคืนเงินต้น)			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	3,808	2,852	2,653
ดอกเบี้ยจ่าย	39,752	40,707	40,907
เครดิต เงินสด	(43,560)	(43,560)	(43,560)
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	990,000	990,000	990,000
เครดิต เงินสด	(990,000)	(990,000)	(990,000)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 4			

ตัวอย่างการนำไปปฏิบัติ

กรณีที่ 2

(มูลค่าปัจจุบันของ) จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเดิม

ตัวอย่างที่ 2: ข้อมูลเหมือนกับตัวอย่างที่ 1 เว้นแต่บริษัท A จำกัด ได้ลดยอดเงินต้นของหนี้สินจาก 990,000 บาท เป็น 825,000 บาท

ด้านลูกหนี้ (บริษัท A จำกัด)

วิธีที่ 1 จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่

มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่		
เงินต้น	825,000	บาท
ดอกเบี้ย (825,000 × 4 ปี × 4.40%)	145,200	บาท
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	<u>970,200</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคต (คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม ร้อยละ 4.00)	836,979	บาท
มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ (เงินต้น 1,000,000 บาท)	(1,000,000)	บาท
มูลค่าของหนี้สินใหม่ต่ำกว่าหนี้สินเก่า	<u>163,021</u>	บาท

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง⁽⁴⁾ 4.00%

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำมาลดมูลค่าตามบัญชีของหนี้	มูลค่าตามบัญชีของหนี้
31 ธ.ค. x5				836,979
31 ธ.ค. x6	36,300 ⁽¹⁾	33,479 ⁽²⁾	2,821 ⁽³⁾	834,158
31 ธ.ค. x7	36,300	33,366	2,934	831,224
31 ธ.ค. x8	36,300	33,249	3,051	828,173
31 ธ.ค. x9	36,300	33,127	3,173	825,000
31 ธ.ค. x9	<u>825,000</u>	-	-	-
	<u>970,200</u>	<u>133,221</u>	<u>11,979</u>	

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ: ตัวอย่างข้างต้นมีการปิดเศษเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

⁽¹⁾ 36,300 = 825,000 × 4.40% ⁽²⁾ 33,479 = 836,979 × 4.00% ⁽³⁾ 2,821 = 36,300 - 33,479

⁽⁴⁾ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินเดิม (ก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข)

ตัวอย่างการนำไปท้อปฏิบัติ

วิธีที่ 2

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่

หากกิจการเลือกบันทึกบัญชีด้วยวิธีดังกล่าวนี้ ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ แสดงว่ากิจการมองว่าการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าวก่อให้เกิด “สัญญากู้ยืมเงินฉบับใหม่” ดังนั้น กิจการต้องหาอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่เพื่อนำมาคำนวณมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่

มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่

เงินต้น	825,000	บาท
ดอกเบี้ย (825,000 × 4 ปี × 4.40%)	145,200	บาท
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	970,200	บาท
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคด (คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่ ร้อยละ 4.35)	826,485	บาท
มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ (เงินต้น 1,000,000 บาท)	(1,000,000)	บาท
มูลค่าของหนี้สินใหม่ต่ำกว่าหนี้สินเก่า	173,515	บาท

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง⁽⁴⁾ 4.35%

(หน่วย: บาท)

วันที่	เงินสดจ่าย	ดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง	จำนวนที่นำมาลดมูลค่าตามบัญชีของหนี้	มูลค่าตามบัญชีของหนี้
31 ธ.ค. x5				826,485
31 ธ.ค. x6	36,300 ⁽¹⁾	35,952 ⁽²⁾	348 ⁽³⁾	826,137
31 ธ.ค. x7	36,300	35,937	363	825,774
31 ธ.ค. x8	36,300	35,921	379	825,395
31 ธ.ค. x9	36,300	35,905	395	825,000
31 ธ.ค. x9	825,000	-	-	-
	970,200	143,715	1,485	

หมายเหตุ:

ตัวอย่างข้างต้นมีการปิดเศษเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

⁽¹⁾ 36,300 = 825,000 × 4.40% ⁽²⁾ 35,952 = 826,485 × 4.35% ⁽³⁾ 348 = 36,300 - 35,952

⁽⁴⁾ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของหนี้สินใหม่ (สัญญากู้ยืมเงินฉบับใหม่)

วิธีที่ 3

ไม่คิดลดจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่

การคำนวณเพื่อพิจารณาบันทึกบัญชี ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายในอนาคดตามเงื่อนไขใหม่

เงินต้น	825,000	บาท
ดอกเบี้ย (825,000 × 4 ปี × 4.40%)	145,200	บาท
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย	970,200	บาท
มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินก่อนเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ (เงินต้น 1,000,000 บาท)	(1,000,000)	บาท
มูลค่าของหนี้สินใหม่ต่ำกว่าหนี้สินเก่า (กำไรจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่)	29,800	บาท

รายละเอียดการบันทึกบัญชี

(หน่วย: บาท)			
ชื่อบัญชี	จำนวนเงินเดบิต (เครดิต)		
	วิธีที่ 1	วิธีที่ 2	วิธีที่ 3
วันที่ 31 ส.ค. 25x5 (วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่)			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว	1,000,000	1,000,000	1,000,000
เครดิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	(836,979)	(826,485)	(970,200)
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเงินกู้ยืมระยะยาว**	(163,021)	(173,515)	(29,800)
บันทึกการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ของเงินกู้ยืม			

วันที่ 31 ส.ค. 25x6 (วันแรกของการจ่ายดอกเบี้ย หลังจากวันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่)			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	2,821	348	36,300
ดอกเบี้ยจ่าย	33,479	35,952	-
เครดิต เงินสด	(36,300)	(36,300)	(36,300)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 1			

วันที่ 31 ส.ค. 25x7			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	2,934	363	36,300
ดอกเบี้ยจ่าย	33,366	35,937	-
เครดิต เงินสด	(36,300)	(36,300)	(36,300)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 2			

วันที่ 31 ส.ค. 25x8			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	3,051	379	36,300
ดอกเบี้ยจ่าย	33,249	35,921	-
เครดิต เงินสด	(36,300)	(36,300)	(36,300)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 3			

วันที่ 31 ส.ค. 25x9 (วันที่จ่ายคืนเงินต้น)			
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	3,173	395	36,300
ดอกเบี้ยจ่าย	33,127	35,905	-
เครดิต เงินสด	(36,300)	(36,300)	(36,300)
เดบิต เงินกู้ยืมระยะยาว (ตามเงื่อนไขใหม่)	825,000	825,000	825,000
เครดิต เงินสด	(825,000)	(825,000)	(825,000)
บันทึกการจ่ายเงินกู้ยืมของปีที่ 4			

ในตัวอย่างนี้สำหรับวิธีที่ 3 จะไม่มีดอกเบี้ยจ่ายในงบการเงิน เนื่องจากกิจการได้รับรู้กำไรจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเงินกู้ยืมระยะยาวใน “รายได้อื่น” แล้ว ณ วันที่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่

**หมายเหตุ: การรับรู้รายการ “กำไรจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเงินกู้ยืมระยะยาว” นั้นจะมีความเหมาะสมหากกิจการไม่มีภาระใดที่ต้องปฏิบัติต่อการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่นั้นแล้ว แต่หากกิจการยังคงมีภาระผูกพันใดที่ต้องปฏิบัติตามสัญญา กิจการต้องรับรู้รายการดังกล่าวเป็นรายการ “กำไรหรือการรับรู้จากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่” เช่น กิจการอาจต้องจ่ายหนี้สินเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่กำหนดไว้หากไม่สามารถจ่ายคืนเงินต้นได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น ดังนั้น ณ วันที่ไม่มีภาระผูกพันที่ต้องปฏิบัติ กิจการจึงรับรู้เป็นรายการกำไรในงบกำไรขาดทุน โดยแสดงไว้เป็นรายได้อื่น

4. เพราะเหตุใดนิยามของ “รายได้” ที่กำหนดไว้ระหว่างย่อหน้าที่ 3.20.1 ของบทที่ 3 เรื่อง กรอบแนวคิดจึงไม่สอดคล้องกับย่อหน้าที่ 18.1 ของบทที่ 18 เรื่อง รายได้

คำตอบ

IFRS for NPAs ได้ให้นิยามของ “รายได้” ไว้อยู่ 2 ย่อหน้า กล่าวคือ ในบทที่ 3 เรื่อง กรอบแนวคิด และ บทที่ 18 เรื่อง รายได้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ย่อหน้าที่ 3.20.1 (บางส่วน) ของบทที่ 3 เรื่อง กรอบแนวคิด

รายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลารายงาน หรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน ซึ่งส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น โดยที่ไม่รวมถึง เงินทุนที่ได้รับจากผู้ถือหุ้น ... ทั้งนี้รายได้ตามคำนิยามรวมถึงรายได้จากกิจกรรมหลักของการดำเนินงานตามปกติและผลกำไร โดยผลกำไรอาจเกิดจากกิจกรรมตามปกติของกิจการหรือไม่ก็ได้ เช่น กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ กำไรจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น ตามปกติแล้ว ผลกำไรเมื่อมีการรับรู้จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหาก โดยมักแสดงสุทธิจากค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

ย่อหน้าที่ 18.1 ของบทที่ 18 เรื่อง รายได้

รายได้ หมายถึง กระแสรับของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) ในรอบระยะเวลารายงาน ซึ่งเกิดขึ้นจากกิจกรรมตามปกติของกิจการ เมื่อกระแสรับนั้นส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของและรายการกำไร ซึ่งมาตามฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

จากนิยาม “รายได้” ตามตารางข้างต้น จะพบว่า รายได้ตามกรอบแนวคิดและบทรายได้นั้นไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ แต่รายได้ตามย่อหน้าที่ 18.1 จะมีการระบุข้อความเพิ่มเติมว่ารายได้นั้นจะไม่รวมถึง “และรายการกำไร ซึ่งมาตามฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น” ด้วย ซึ่งผู้นำ IFRS for NPAs ไปถือปฏิบัติหลายท่านเกิดข้อสงสัยว่า “รายการกำไร” ดังกล่าวนั้นหมายถึงรายการใด ซึ่งรายการนั้นก็คือ “รายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น” ที่ IFRS for NPAs ได้ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 4.14 เช่น ส่วนเกินทุนจากการตราตราสินทรัพย์ ผลกำไรจากการปรับมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาดของหลักทรัพย์เพื่อขาย (ทั้งตราสารทุนและตราสารหนี้) เป็นต้น ซึ่ง IFRS for NPAs กำหนดให้รายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นนั้น กิจการต้องรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น เว้นแต่กิจการที่เลือกจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จแทนงบกำไรขาดทุนที่ต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 4.15 ถึง 4.17 ด้วย

โดยความแตกต่างนั้นเกิดจากที่มาของศัพท์ภาษาอังกฤษที่ต่างกัน กล่าวคือ ตามย่อหน้าที่ 3.20.1 นั้น รายได้ มาจาก “Income” ซึ่งรวมถึงรายได้จากกิจกรรมหลักของการดำเนินงานตามปกติ (Revenue) และผลกำไร (Gain) ซึ่งผลกำไรอาจเกิดจากกิจกรรมตามปกติของกิจการหรือไม่ก็ได้ แต่ย่อหน้าที่ 18.1 รายได้ มาจาก “Revenue” ซึ่งหมายถึงรายได้หลักที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมหลักของการดำเนินงานตามปกติของกิจการเท่านั้น เช่น การขายสินค้า การให้บริการ ดอกเบี้ย เงินปันผลและค่าสิทธิ แต่เพื่อให้เกิดความชัดเจนในย่อหน้าที่ 18.1 จึงได้เพิ่มเติมข้อความว่าไม่รวมถึง “และรายการกำไร ซึ่งมาตามฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น” เข้าไปในนิยาม “รายได้” ด้วย

ตัวอย่างเช่น

(1) กิจการจำหน่ายอุปกรณ์ ณ วันที่ 1 ธันวาคม 25x6 ที่มีมูลค่า 18,000 บาท ซึ่ง ณ วันดังกล่าวมูลค่าตามบัญชีของอุปกรณ์เท่ากับ 10,000 บาท ดังนั้น ณ วันดังกล่าว กิจการต้องรับรู้เป็นผลกำไรที่เกิดจากการจำหน่าย จำนวนเงิน 8,000 บาท ซึ่งผลกำไรข้างต้นไม่ถือเป็น “รายได้ ภายใต้ย่อหน้าที่ 18.1 ของบทที่ 18 เรื่อง รายได้” แต่ยังคงถือเป็น “รายได้ ภายใต้ย่อหน้าที่ 3.20.1 ของบทที่ 3 เรื่อง กรอบแนวคิด”

(2) ณ วันที่ 1 เมษายน 25x6 กิจการซื้อที่ดินที่มีมูลค่า 1,000,000 บาท โดยกิจการเลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาใหม่ มูลค่ายุติธรรมของที่ดิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6 เท่ากับ 1,300,000 บาท ดังนั้น กิจการจะมีรายการ “กำไรจากการตีราคาใหม่ (ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์)” จำนวนเงิน 300,000 บาท โดยรายการกำไรดังกล่าวนี้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรายการกำไรข้างต้นไม่ถือเป็น “รายได้ ภายใต้ย่อหน้าที่ 18.1 ของบทที่ 18 เรื่อง รายได้” แต่ยังคงถือเป็น “รายได้ ภายใต้ย่อหน้าที่ 3.20.1 ของบทที่ 3 เรื่อง กรอบแนวคิด”

5. เกณฑ์การรับรู้รายได้ใน TFRS for NPAEs ควรนำมาถือปฏิบัติอย่างไรกับกรณีการขายการบัญชีมีหลายส่วนประกอบ (เช่น ขายสินค้าพร้อมการให้บริการหลังการขาย) หรือกรณีที่มีรายการบัญชีมากกว่าหนึ่งรายการพร้อมกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันจนทำให้ไม่สามารถเข้าใจถึงผลกระทบทางธุรกิจของรายการใดรายการหนึ่งได้โดยไม่อ้างอิงถึงรายการอื่นที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

ด้วยบทที่ 18 เรื่อง รายได้ของ TFRS for NPAEs ได้ให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับเกณฑ์การรับรู้รายได้ไว้ในแต่ละลักษณะ ดังนี้ (1) การขายสินค้า (2) การให้บริการ (3) ดอกเบี้ย ค่าสิทธิและเงินปันผล (4) โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า และ (5) ตัวการหรือตัวแทน ซึ่งตามปกติแล้วเกณฑ์การรับรู้รายได้ข้างต้นนั้นให้ถือปฏิบัติกับรายการบัญชีแต่ละรายการ แต่ในบางสถานการณ์ กิจการอาจจำเป็นต้องนำเกณฑ์การรับรู้รายได้มาปรับใช้ในทางปฏิบัติโดยการมุ่งเน้นที่เนื้อหาของรายการบัญชีด้วย เช่น

(ก) กรณีรายการบัญชีมีหลายส่วนประกอบ

เช่น ขายสินค้าพร้อมการให้บริการหลังการขาย เป็นต้น กิจการควรแยกบันทึกส่วนประกอบแต่ละส่วนของรายการบัญชีออกจากกัน เพื่อให้รายงานทางการเงินสะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาของรายการบัญชานั้น โดยเฉพาะเมื่อ

(1) ส่วนประกอบแต่ละส่วนของรายการบัญชีมีความแตกต่างกันในเรื่องจุดเวลาของการรับรู้รายได้ เช่น การขายสินค้าที่มักจะได้รับรายได้ ณ จุดเวลาที่กิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อ และการให้บริการที่มักจะได้รับรายได้ตามขั้นความสำเร็จของการให้บริการ และ

(2) กิจการตามปกติหรือการดำเนินงานโดยปกติของกิจการนั้น กิจการทราบข้อมูลของราคาขายและต้นทุนขายของแต่ละส่วนประกอบอยู่แล้ว (ไม่ว่าจะมีการระบุหรือไม่ระบุไว้ในสัญญาก็ตาม) หรือสามารถหาข้อมูลดังกล่าวที่สนับสนุนและสมเหตุสมผลได้โดยไม่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป รวมทั้ง ฝ่ายบริหารเองก็ให้ความสำคัญและเห็นถึงประโยชน์ของการนำข้อมูลแบบแยกแต่ละส่วนประกอบไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

ตัวอย่างเช่น หากกิจการได้รวมค่าบริการหลังการขายที่สามารถระบุจำนวนได้ในราคาขายของสินค้า กิจการต้องบันทึกค่าบริการดังกล่าวเป็นรายได้รอการตัดบัญชีและทยอยรับรู้เป็นรายได้ตลอดระยะเวลาที่ให้บริการนั้น

(ข) มีรายการบัญชีมากกว่าหนึ่งรายการพร้อมกัน เมื่อรายการบัญชีเหล่านั้นสัมพันธ์กันจนทำให้ไม่สามารถเข้าใจถึงผลกระทบทางธุรกิจของรายการใดรายการหนึ่งได้ โดยไม่อ้างอิงถึงรายการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างเช่น กิจการอาจขายสินค้าและขณะเดียวกันได้ทำสัญญาแยกต่างหากที่จะซื้อสินค้าดังกล่าวในภายหลัง เป็นต้น ในกรณีข้างต้น หากกิจการแยกบันทึกรายการบัญชีโดยไม่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของรายการทั้งสองจะทำให้เนื้อหาของรายการบัญชีไม่สมบูรณ์ ดังนั้น กิจการต้องบันทึกรายการบัญชีทั้งสองรวมกันเป็นรายการเดียว

ด้วย TFRS for NPAEs ไม่ได้ให้ข้อกำหนดในเรื่องของการนำเกณฑ์การรับรู้รายได้มาปรับใช้ในทางปฏิบัติกับบางสถานการณ์ที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้น กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.5 ของ TFRS for NPAEs ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับรายการค้า เหตุการณ์หรือสถานการณ์อื่นเป็นการเฉพาะ กิจการต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยอ้างอิง และพิจารณาการใช้นโยบายการบัญชีจากแหล่งต่าง ๆ ตามลำดับ” ซึ่งย่อหน้าที่ 5.5.2 ได้อ้างถึงลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลในงบการเงิน โดยเฉพาะลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานในเรื่อง “เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ” ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงิน คือ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการไม่ได้รับข้อมูลดังกล่าว จึงสนับสนุนให้กิจการนำเกณฑ์การรับรู้รายได้ข้างต้นมาปรับใช้ในทางปฏิบัติโดยการมุ่งเน้นที่เนื้อหาของรายการบัญชีด้วย โดยไม่กระทบต่อความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไปในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สนับสนุนและสมเหตุสมผลนั้น

อย่างไรก็ตาม หากการนำเกณฑ์การรับรู้รายได้ข้างต้นมาปรับใช้ในทางปฏิบัติโดยการมุ่งเน้นที่เนื้อหาของรายการบัญชีด้วยนั้น ส่งผลให้กิจการเกิดต้นทุนที่เสียไปเป็นจำนวนเงินสูงมากเมื่อเทียบกับการได้มาซึ่งข้อมูลนั้น (กล่าวคือ ไม่สามารถแยกแต่ละส่วนของรายการบัญชีออกจากกันได้) กิจการต้องคำนึงถึงและถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 18.11 ของ TFRS for NPAEs ที่กำหนดให้ “รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีเดียวกันต้องรับรู้ในรอบระยะเวลารายงานเดียวกัน กระบวนการนี้เรียกว่าการจับคู่รายได้และค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายดังกล่าวรวมถึงค่าใช้จ่ายในการรับประกันและค่าใช้จ่ายที่เกิดหลังการส่งสินค้า ซึ่งจะสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือเมื่อเงื่อนไขข้ออื่นๆ ในการรับรู้รายได้เกิดขึ้นแล้ว อย่างไรก็ตาม กิจการต้องไม่รับรู้รายได้หากไม่สามารถวัดมูลค่าของค่าใช้จ่ายได้อย่างน่าเชื่อถือ ในกรณีนี้ กิจการต้องบันทึกสิ่งตอบแทนที่กิจการได้รับจากการขายสินค้าเป็นหนี้สิน” เพื่อให้รายงานทางการเงินของกิจการนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

วิธีการปันส่วนรายได้ให้แก่แต่ละส่วนประกอบ

TFRS for NPAEs ไม่ได้กำหนดวิธีการปันส่วนรายได้ให้แก่แต่ละส่วนประกอบไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้รายงานทางการเงินนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กิจการควรปันส่วนรายได้ให้แก่แต่ละส่วนประกอบ ตัวอย่างของวิธีการที่เหมาะสมรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงแต่วิธีการดังต่อไปนี้

1. ปันส่วนโดยอ้างอิงจากมูลค่ายุติธรรมของแต่ละส่วนประกอบ (Relative fair value)
2. ปันส่วนโดยวิธีส่วนของราคาที่เหลือ (Residual) กล่าวคือ รายได้ทั้งหมดหักด้วยมูลค่ายุติธรรมของส่วนประกอบที่สามารถหาได้
3. ปันส่วนโดยวิธีต้นทุนที่คาดไว้บวกด้วยอัตรากำไร (Expected cost plus a margin) กล่าวคือประมาณการจำนวนต้นทุนที่คาดไว้ในการทำงานให้สำเร็จบวกด้วยอัตรากำไรที่เหมาะสมสำหรับสินค้าหรือบริการดังกล่าว

ตัวอย่างการนำไปปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ 1

กิจการขายเครื่องปรับอากาศให้กับลูกค้ารายหนึ่งด้วยราคาเท่ากับ 62,000 บาท โดยมีราคาขายในกรณีที่แยกขายต่างหากของเครื่องปรับอากาศเท่ากับ 50,000 บาท พร้อมทั้งให้บริการหลังการขายตลอดระยะเวลา 2 ปี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ซึ่งโดยปกติกิจการไม่มีราคาการให้บริการหลังการขายกับลูกค้าไว้อย่างชัดเจนและในตลาดไม่มีการให้บริการดังกล่าวแยกต่างหาก ดังนั้น กิจการจึงปันส่วนโดยวิธีส่วนของราคาที่เหลือ (Residual)

ในกรณีนี้ กิจการควรแยกส่วนประกอบแต่ละส่วนของรายการบัญชี (รายได้จากการขายเครื่องปรับอากาศและรายได้การให้บริการหลังการขาย) ออกจากกัน โดยต้องรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเป็นจำนวนเงิน 50,000 บาท ผลต่าง 12,000 บาท ถือเป็นรายได้จากการให้บริการรอการรับรู้ โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้จากการให้บริการตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ให้บริการ

ตัวอย่างที่ 2

ข้อมูลเหมือนกับตัวอย่างที่ 1 เว้นแต่กิจการไม่มีข้อมูลราคาขายในกรณีที่แยกขายต่างหากของเครื่องปรับอากาศและไม่มีราคาการให้บริการหลังการขายกับลูกค้าไว้อย่างชัดเจน และในตลาดไม่มีการให้บริการดังกล่าวแยกต่างหาก แต่กิจการมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการให้บริการหลังการขายที่เกิดขึ้นจริงไว้อย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือ ซึ่งพบว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงอยู่ที่ 600 บาทต่อเดือน รวมถึง กิจการมีการกำหนดอัตรากำไรขั้นต้นของการให้บริการไว้ที่ร้อยละ 25 ของต้นทุน

ในกรณีนี้ถึงแม้ว่ากิจการไม่ทราบราคาขายของเครื่องปรับอากาศและราคาการให้บริการหลังการขายกับลูกค้าไว้อย่างชัดเจนแต่กิจการมีข้อมูลของต้นทุนการให้บริการหลังการขายที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเท่ากับ 600 บาทต่อเดือนและมีอัตรากำไรขั้นต้นของการให้บริการที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 25 ดังนั้น ราคาการให้บริการหลังการขายจึงเท่ากับ 750 บาทต่อเดือน (หรือเท่ากับ 18,000 บาทต่อการให้บริการหลังการขายตลอดระยะเวลา 2 ปี) ดังนั้น กิจการควรแยกส่วนประกอบแต่ละส่วนของรายการบัญชี (รายได้จากการขายเครื่องปรับอากาศและรายได้การให้บริการหลังการขาย) ออกจากกัน โดยต้องรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเป็นจำนวนเงิน 44,000 บาท (คำนวณจาก 62,000 - 18,000 บาท) ส่วนการให้บริการหลังการขายจำนวนเงิน 18,000 บาทถือเป็นรายได้จากการให้บริการรอการรับรู้ โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้จากการให้บริการตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ให้บริการ

ตัวอย่างการนำไปถือปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ 3

ข้อมูลเหมือนกับตัวอย่างที่ 1 เว้นแต่ว่ากิจการไม่มีข้อมูลราคาขายและต้นทุนที่เกี่ยวข้องของการขายเครื่องปรับอากาศและการให้บริการหลังการขายกับลูกค้าไว้อย่างชัดเจน รวมถึงการขายและการให้บริการไม่สามารถแยกออกจากกันอย่างชัดเจน และหากต้องการให้ได้มาซึ่งข้อมูล (ราคาขายหรือต้นทุนที่เกี่ยวข้องของแต่ละส่วนประกอบ) ดังกล่าว กิจการจำเป็นต้องมีต้นทุนในการว่าจ้างที่ปรึกษาและต้องใช้ทรัพยากรของพนักงานอย่างมากในการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ของกิจการย้อนหลัง

ในกรณีนี้ เนื่องด้วยกิจการไม่มีข้อมูลราคาขายและต้นทุนที่เกี่ยวข้องของการขายเครื่องปรับอากาศและการให้บริการหลังการขายกับลูกค้าอย่างชัดเจน และต้องมีต้นทุนที่เสียไปเป็นจำนวนเงินสูงมากเมื่อเทียบกับการได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น ในการรับรู้รายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการ กิจการจึงไม่จำเป็นต้องแยกส่วนประกอบแต่ละส่วนของรายการบัญชี (รายได้จากการขายเครื่องปรับอากาศและรายได้จากการให้บริการหลังการขาย) ออกจากกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 18.11 ในเรื่องของกระบวนการจับคู่รายได้และค่าใช้จ่ายและเพื่อให้รายงานทางการเงินเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม กิจการต้องประมาณการค่าใช้จ่ายและหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการหลังการขายทั้งหมดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการขายเครื่องปรับอากาศนี้ และต้องรับรู้ในรอบระยะเวลารายงานเดียวกันกับที่กิจการรับรู้รายได้จำนวนเงิน 62,000 บาท

***หมายเหตุ:

ในตัวอย่างข้างต้น (ตัวอย่างที่ 1-3) เป็นเพียงวิธีการหนึ่งในการหามูลค่าของรายได้ในแต่ละส่วนประกอบเท่านั้น กิจการต้องพิจารณาการหามูลค่าโดยไม่ก่อให้เกิดต้นทุนที่เสียไปเป็นจำนวนเงินสูงมากเมื่อเทียบกับการได้มาซึ่งข้อมูลนั้น รวมถึงมีความเหมาะสมกับกิจการหรือธุรกิจนั้น ๆ

จัดทำโดย

คณะกรรมการศึกษาการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมาปฏิบัติใช้

(ภายใต้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี)

เผยแพร่เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2568

